

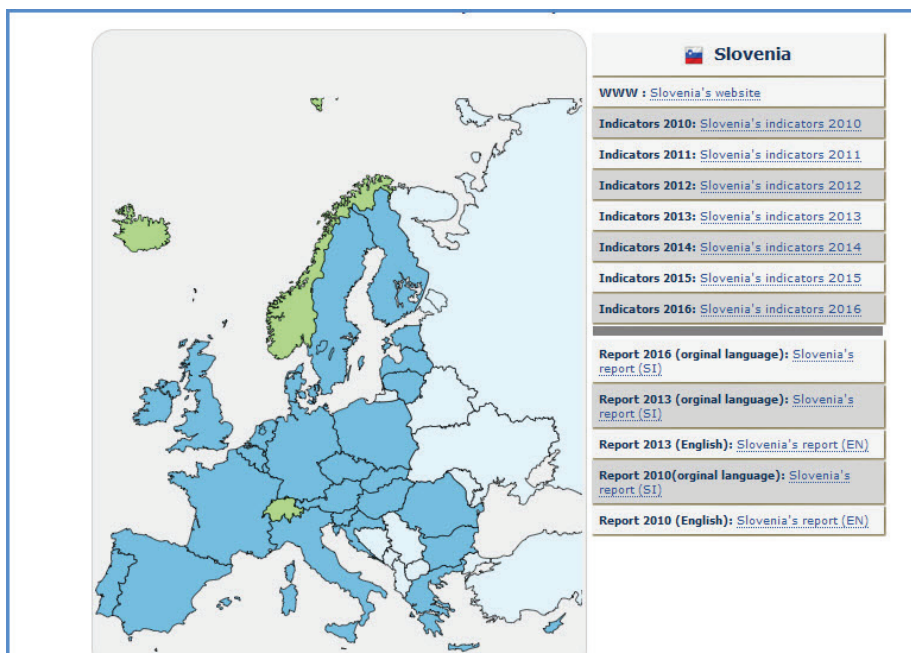
POROČILO O IZVAJANJU DIREKTIVE INSPIRE

REPORT ON THE IMPLEMENTATION OF THE INSPIRE DIRECTIVE

Irena Ažman

1 UVOD

Direktiva 2007/2/ES Evropskega in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (direktiva INSPIRE) in Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije – ZIPI (Uradni list RS, št. 8/2010 in 84/2015) določata, da »nacionalna točka za stike« vsaka tri leta pripravi poročilo o zagotavljanju infrastrukture za prostorske informacije in ga pošlje Evropski komisiji. Naloge nacionalne točke za stike je ZIPI poveril Geodetski upravi Republike Slovenije, ki je v sodelovanju s člani projektne skupine INSPIRE pripravila Poročilo o zagotavljanju infrastrukture za prostorske informacije v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2015. Vsebina oziroma struktura poročila je opredeljena v Odločbi Komisije z dne 5. junija 2009 o izvajanju Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede spremljanja in poročanja (Uradni list RS, št. 148 z dne 11. 6. 2009), ki določa podrobna pravila, po katerih države članice spremljajo vzpostavitev in uporabo svojih infrastruktur za prostorske informacije ter poročajo o izvajanju direktive INSPIRE.

Slika 1: Pregled izvedbe poročevalskih obveznosti za Slovenijo na evropskem geoportalu INSPIRE.

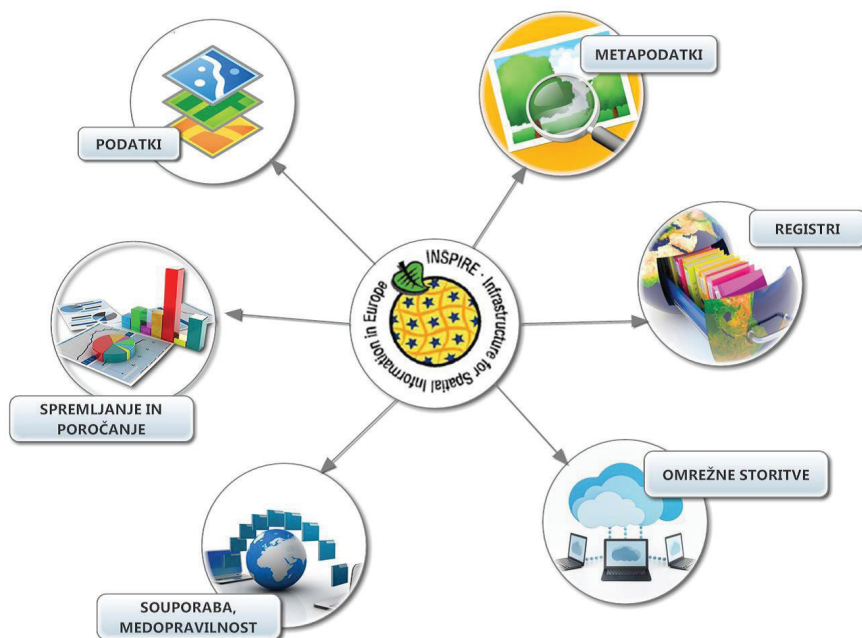
Poročilo o zagotavljanju infrastrukture za prostorske informacije v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2015 opisuje stanje v Republiki Sloveniji v zvezi z infrastrukturo za prostorske informacije. Priložen je akcijski načrt izvedbe preostalih nalog, ki jih predpisuje direktiva INSPIRE. Poročila vseh držav članic so objavljena na evropskem portalu INSPIRE, slovenska poročila pa tudi na slovenskem geoportalu INSPIRE.

2 VSEBINA POROČILA

Struktura poročila je določena z Odločbo komisije glede spremljanja in poročanja: koordinacija in zagotavljanje kakovosti, delovanje in koordinacija infrastrukture za prostorske informacije, uporaba infrastrukture za prostorske informacije, dogovori o souporabi podatkov ter stroški in koristi. Poročilu sta priloženi prilogi: Seznam upravljavcev zbirk in storitev ter Akcijski načrt izvedbe zahtev INSPIRE.

2.1 Koordinacija in zagotavljanje kakovosti

ZIPI, s katerim je bila v slovenski pravni red prenesena direktiva INSPIRE, določa, da naloge nacionalne točke za stike z Evropsko komisijo v zvezi z direktivo INSPIRE izvaja ministrstvo, pristojno za geodetsko dejavnost. Tako opravlja Geodetska uprava Republike Slovenije naloge, ki jih za nacionalno točko za stike določa ZIPI: vodi in vzdržuje seznam zbirk prostorskih podatkov, vodi podrobnejše opise teh prostorskih podatkov, upravlja nacionalni geoportal za prostorske informacije, vodi in vzdržuje informacijski sistem za metapodatke, skrbi za zagotavljanje medopravilnosti zbirk podatkov in storitev, pripravlja predloge operativnih programov in strategijo infrastrukture za prostorske informacije, skrbi za izvajanje izvedbenih pravil direktive INSPIRE ter pripravlja program dejavnosti in ukrepov za njihovo izvedbo ter pripravlja poročila o izvajanju direktive INSPIRE.

Slika 2: Sestavni deli infrastrukture za prostorske informacije.

Za usmerjanje ukrepov za souporabo zbirk in storitev ter izvajanje direktive INSPIRE je bil ustanovljen strateški organ – projektna skupina INSPIRE. Skupina poleg drugih nalog svetuje in pomaga državnim organom pri pripravi pravnih aktov s področja ureditve in upravljanja zbirk prostorskih podatkov ter njihove uporabe. V skupini sodelujejo številni resorji, večinoma ustvarjalci zbirk podatkov in storitev, po potrebi pa se v njeno delo vključujejo tudi predstavniki drugih resorjev in lokalne skupnosti. Projektna skupina INSPIRE za podrobnejšo obravnavo posameznih vsebin ustanavlja delovne skupine. Administrativno podporo pri delu ji zagotavlja nacionalna točka za stike. Pri izvajanju nalog strateškega pomena nacionalna točka za stike in projektna skupna INSPIRE vključujeta tudi druge institucije zasebnega sektorja ter predstavnike izobraževalnih in raziskovalnih institucij.

Pomemben dogodek, povezan s koordinacijo izvajanja direktive, je bil namenjen informiranju in usposabljanju deležnikov INSPIRE. To je bil 1. slovenski dan INSPIRE z mednarodno udeležbo, ki so se ga udeležili številni gostje, predstavniki javnega in zasebnega sektorja ter izobraževalne in razvojne sfere, vsem pa je bilo skupno vključevanje ali vsaj zanimanje za izvajanje direktive INSPIRE. Glavna tema konference so bile omrežne storitve, ki so jih predstavili domači in tuji predavatelj. Podrobnejše informacije o dogodku in vsebina predstavitev so dostopne na slovenskem geoportalu INSPIRE (www.geoportal.gov.si).

Glede **kakovosti prostorskih podatkov** velja, da posamezni upravljavci zbirk prostorskih podatkov zagotavljajo kontrolo predvsem v skladu z internimi predpisi in navodili. Najbolj podrobno kontrolo kakovosti opredeljuje Agencija Republike Slovenije za okolje, ki je v internih navodilih predpisala natančne postopke za vsako zbirko prostorskih podatkov in njeno vzdrževanje. Postopke za zagotavljanje kakovosti evidenc iz svoje pristojnosti je Geodetska uprava Republike Slovenije predpisala z internimi navodili, med drugimi je uvedena kontrola položajne natančnosti meritev GPS, uporabljenih pri vzdrževanju lokacijskih podatkov zemljiškega katastra, pri izdelavi ortofota in drugih geodetskih postopkih. Dodatna kontrola kakovosti se zagotavlja z uporabo in izmenjavo podatkov ter medsebojno povezavo med podatki v različnih državnih registrih.

2.2 Delovanje infrastrukture za prostorske informacije in njena koordinacija

ZIPI ureja vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje infrastrukture za prostorske informacije v Republiki Sloveniji kot sestavnega člena evropske infrastrukture za prostorske informacije ter določa naloge v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem metapodatkovnega sistema, omrežnih storitev za dostop do podatkov in njihovo uporabo, koordinacijo vzpostavljanja infrastrukture za prostorske informacije ter njeno uporabo. Skladno z določili ZIPI je Geodetska uprava Republike Slovenije v vlogi nacionalne točke za stike vzpostavila nacionalni geoportal INSPIRE ter informacijski sistem za vodenje in vzdrževanje metapodatkov, skladnih z direktivo INSPIRE.

Vsebino **geoportala INSPIRE** podrobneje predpisuje ZIPI. Tako poleg metapodatkovnega sistema vsebuje še pregledovalnik gesel INSPIRE, seznam slovenskih zbirk podatkov, za katere veljajo pravila INSPIRE, povezave do omrežnih storitev in aplikacij ter informacije, pomembne za vzpostavitev slovenske infrastrukture za prostorske informacije, skladne z zahtevami INSPIRE (seznam dogodkov, novice, seznam deležnikov INSPIRE, predpise in druga gradiva za implementacijo, poročila o izvajanju direktive, informacije za zagotavljanje medopravilnosti, povezave ...).

Slika 3: Struktura metapodatkovnih opisov, skladnih z INSPIRE.

Metapodatki, skladni z INSPIRE, se prek informacijskega sistema za metapodatke vodijo, vzdržujejo in upravljajo na geoportalu INSPIRE. Metapodatki opisujejo zbirke in storitve za dostop do zbirk za vse zbirke in storitve, ki spadajo pod okrilje INSPIRE, lahko pa tudi za druge zbirke podatkov in storitve. Metapodatki se lahko vzdržujejo neposredno na geoportalu INSPIRE, lahko pa se zajemajo z metodo harvestinga iz metapodatkovnih sistemov upravljavcev. Tisti metapodatki, ki imajo status INSPIRE, se tudi prenesejo na evropski geoportal INSPIRE. Izdelana je bila prenova metapodatkovnega sistema ter njegova nadgradnja na novejšo različico uporabljene programske opreme.

Poleg nacionalnega geoportala INSPIRE so posamezni upravljavci zbirk podatkov in storitev vzpostavili in nadgradili svoje portale za dostop do podatkov z različnimi storitvami: Geodetska uprava Republike Slovenije – portal Prostor (<http://e-prostor.gov.si>), Agencija Republike Slovenija za okolje – geoportal ARSO (<http://gis.arso.gov.si/geoportal>), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (<http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>), Geološki zavod Slovenije (<http://www.geo-zs.si/index.php/izdelki2/aplikacije2>), Statistični urad Republike Slovenije (<http://gis.stat.si>) ter drugi, tudi iz zasebnega sektorja. Portali omogočajo tudi uporabo spletnih storitev za prenos pdoatkov (WFS) in vpogled v podatke (WMS).

Dejavnosti vzpostavitve infrastrukture za prostorske podatke v Sloveniji so vpete tudi v širši sklop aktivnosti za urejanje in usklajevanje prostorskih podatkov – **eProstor**. To je celostna strategija izboljšanja procesov na področju prostorskega načrtovanja, graditve objektov in upravljanja nepremičnin, kar je mogoče doseči s povezljivimi (medopravilnimi), enostavno dostopnimi in zanesljivimi zbirkami prostorskih podatkov, ki jih vodi in vzdržuje javni sektor. Aktivnosti zastavljene strategije eProstora pa se povezujejo v še širši sklop strategije javnega sektorja Republike Slovenije – **eUprave**. Izvedbena strategija eUprave vključuje tudi ustanovitev sveta za razvoj informatike v državni upravi, ki usmerja razvoj informacijsko-komunikacijskih sistemov državne uprave in upravljanje njihovih finančnih virov. Zaradi velike prepletenosti in soodvisnosti nalog v okviru vzpostavljanja infrastrukture za prostorske informacije ter nalog, ki jih izvaja strateški svet za razvoj informatike, sta geodetska uprava ter ministrstvo za okolje in prostor podala pobudo za ustanovitev strateškega sveta za geoinformatiko, ki bi deloval v okviru sveta za razvoj informatike v državni upravi. **Strateški svet za geoinformatiko** bi usklajeval vse strateške naloge pri vzpostavljanju in vodenju infrastrukture za prostorske informacije v Republiki Sloveniji, ki izhajajo iz ZIPI.

V Sloveniji pri izvajanju direktive INSPIRE sodelujejo različni **deležniki** – to so nacionalna točka za stike, projektna skupina INSPIRE, upravljalci zbirk prostorskih podatkov, druge javne institucije in zainteresirani uporabniki. Ključni nosilci so predvsem naslednji organi javne uprave:

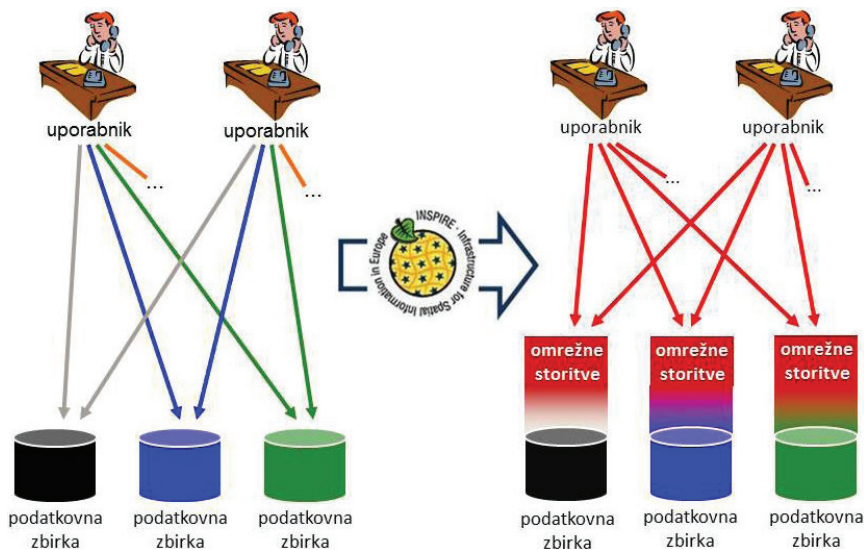
- Ministrstvo za okolje in prostor (<http://www.mop.gov.si/si/>) in v njegovi sestavi:
 - Geodetska uprava Republike Slovenije (www.gu.gov.si),
 - Agencija Republike Slovenije za okolje (www.arso.gov.si),
 - Direkcija Republike Slovenije za vode (<http://www.dv.gov.si/>),
- Ministrstvo za infrastrukturo (<http://www.mzi.gov.si/si/>) in v njegovi sestavi:
 - Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (<http://www.di.gov.si/>),
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (<http://www.mkgp.gov.si/si/>),
- Ministrstvo za obrambo (www.mo.gov.si/) in v njegovi sestavi:
 - Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (www.sos112.si),
- Ministrstvo za kulturo (www.mk.gov.si),
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (<http://www.mgrt.gov.si/>),
- Ministrstvo za zdravje (www.mz.gov.si),
- Ministrstvo za notranje zadeve (www.mnz.gov.si),
- Ministrstvo za javno upravo (www.mju.gov.si),
- Geološki zavod Slovenije (www.geo-zs.si),
- Zavod za gozdove Slovenije (www.zgs.gov.si/),
- Zavod za ribištvo Slovenije (www.zzrs.si),
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (www.zrsvn.si/),
- Statistični urad Republike Slovenije (www.stat.si),
- druga ministrstva in
- samoupravne lokalne skupnosti (občine).

Za ustrezno koordinacijo dela je nujna jasna organizacijska struktura vseh deležnikov. Nacionalna točka za stike in projektna skupina INSPIRE že sestavljata osnovno ogrodje te organizacijske strukture. V razpravah z deležniki je bilo ugotovljeno, da je v prihodnje treba več pozornosti nameniti vključevanju vseh preostalih deležnikov, ki niso neposredni upravljalci zbirk, navedenih v seznamu zbirk, kot so predstavniki

razvojno-raziskovalnih ter izobraževalnih institucij in zasebnega sektorja na področju geoinformatike, v skupno platformo, v okviru katere bi usklajevali nerešena vprašanja, povezana z zagotavljanjem medopravnosti. Za pripravo odgovorov na posamezna kompleksna tehnološka vprašanja so se že doslej oblikovale delovne skupine, vse naloge pa že potekajo ob vključevanju in delovanju geodetske uprave kot izvajalke državne geodetske službe.

2.3 Uporaba infrastrukture za prostorske informacije

Vsi vzpostavljeni deli slovenske infrastrukture za prostorske informacije se uporabljajo predvsem v institucijah javne uprave pri izvajanju njenih nalog. Uporabnikom so že več let na voljo posamezni elementi. Predvsem gre za skupno hitro komunikacijsko omrežje državnih organov (v nadaljnjem besedilu: HKOM), ki ga vodi in vzdržuje ministrstvo za javno upravo. V omrežje HKOM se povezujejo vsi organi državne uprave in nekatere druge javne institucije. Ministrstvo za javno upravo je dejavno pri vzpostavljanju nacionalnega medopravnostnega okvirja NIO in zastopa Republiko Slovenijo v programu ISA »Medopravilne rešitve evropske javne uprave« Evropske unije. Sodelovanje v programu ISA daje še dodatno dimenzijo uporabi infrastrukture za prostorske informacije v Sloveniji.

Slika 4: Shema dostopa do podatkov prek omrežnih storitev.

Uporaba storitev je najbolj razširjena v organih javne uprave, ki uporabljajo izdelane omrežne storitve iskanja, pregledovanja, prenosa in preoblikovanja zbirke podatkov ali njihovih delov. Nekatere od teh storitev so že, druge pa še niso popolnoma skladne z zahtevami direktive INSPIRE. V letu 2015 je bil izveden projekt za vzpostavitev skupne infrastrukture – vzpostavitev skladnih omrežnih storitev INSPIRE, da bi zagotovili z INSPIRE skladne storitve iskanja, vpogleda in prenosa podatkov ter priprave dostopa do delujočih storitev prek slovenskega in evropskega geoportala INSPIRE. V prvi fazi so bili z INSPIRE usklajeni obstoječi hidrografske in topografske podatki, v nadaljevanju pa tudi drugi podatki v pristojnosti geodetske uprave, ki ustrezajo temam INSPIRE. Ker so storitve v sklepnih fazi informacijskega testiranja in končne kontrole skladnosti z direktivo INSPIRE kot tudi določili ZUPI, še niso odprte za javno uporabo.

Mnogi drugi že naštetih upravljavci ponujajo svoje omrežne storitve na svojih geoportalih, njihov seznam je dostopen na slovenskem geoportalu INSPIRE.

Uporaba zbirk prostorskih podatkov, ki ustrezajo temam iz prilog direktive INSPIRE, je izredno široka. Uporabljajo se za izvajanje nalog s področja prostorskega načrtovanja, kmetijske politike, izvajanja okoljskih politik, sodnih ter davčnih postopkov in drugih aktivnosti državnih organov, vse bolj pa se uporabljajo tudi v zasebnem sektorju (izvajanje storitev, zavarovalništvo, bančništvo ...). Pod okrilje INSPIRE spada približno 80 zbirk prostorskih podatkov, upravljavci največ zbirk so Agencija Republike Slovenije za okolje (32), Geološki zavod Slovenije (22), Geodetska uprava Republike Slovenije (12), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (5).

V Sloveniji lahko uporabniki uporabljajo obstoječo infrastrukturo za prostorske informacije pod pogoji, kot jih določata Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB-2 in 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15), za katerega je bila v letu 2015, kot je bilo že navedeno v poročilu, sprejeta dopolnitev za še večjo preglednost in širši dostop do podatkov na podlagi javnih sredstev, ter Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB-1). Uporabnikom so na voljo predvsem storitve iskanja in vpogleda ter prenosa podatkov.

Pomembne aktivnosti v zadnjih treh letih so bile predvsem v letu 2015 izvedeni projekt za vzpostavitev z INSPIRE skladnih omrežnih storitev. Pri tem so bile vzpostavljene z INSPIRE skladne storitve iskanja, vpogleda in prenosa ter pripravljen dostop do delujočih storitev prek slovenskega in evropskega geoportala INSPIRE. Pri prenovi topografskih podatkov je bil izdelan nov podatkovni model – model topografskih podatkov, ki temelji na zahtevah INSPIRE in vsebuje podatke, ki se nanašajo na teme INSPIRE, tj. stavbe, promet, hidrografija, zemljepisna imena in pokritost tal.

Zahteve in priporočila, ki jih uvajajo predpisi INSPIRE, so postale med deležniki infrastrukture za prostorske informacije splošno znane in poznane, saj jih upoštevajo upravljavci zbirk podatkov pri pripravi storitev za dostop do podatkov ter predvsem pri prenovi obstoječih podatkovnih zbirk. Prav tako so načela INSPIRE postala sestavni del strategij na ravni države za upravljanje prostorskih podatkov, njihovo uporabo in povezavo z drugimi podatki v državi.

2.4 Souporaba podatkov

V preteklih letih je bila souporaba podatkov v okviru javne uprave določena z medsebojnimi dogovori, po sedanji zakonodaji pa takšni dogovori niso več potrebni, čeprav se zaradi zagotavljanja ustrezne ravni storitev v posameznih primerih še vedno sklepajo. Pomoč pri souporabi in ponovni uporabi podatkov in informacijskih rešitev zagotavlja tudi Nacionalni interoperabilnostni okvir (v nadaljnjem besedilu: NIO), ki je orodje za lažje sodelovanje med organi javne uprave.

Vzpostavljena infrastruktura za prostorske informacije je eden od osnovnih pogojev za trajnostno upravljanje naravnih in grajenih virov. Da bi zagotovili ustrezno souporabo zbirk prostorskih podatkov, je treba zagotoviti učinkovito sodelovanje vseh deležnikov, kar je ena težjih nalog. Posodobitev in harmonizacija obstoječih podatkov pa ni samo časovni, temveč tudi finančni zalogaj za upravljavce prostorskih podatkov in omrežnih storitev. Zato je velikega pomena tudi stabilna finančna struktura za zagotavljanje ustreznih aktivnosti, ki omogočajo souporabo prostorskih podatkov, kot jo predvideva direktiva INSPIRE.

V primerjavi s preteklim poročevalskim obdobjem je bilo evidentiranih več primerov dobre prakse glede souporabe podatkov. Izvedla se je vrsta pilotnih in drugih razvojnih projektov, v katerih je bila obravnavana in uporabljena souporaba prostorskih podatkov. Poglavitna sprememba glede souporabe podatkov je preprostejša in lažja souporaba in izmenjava podatkov, saj za takšno sodelovanje med javnimi ustanovami niso več potrebni medsebojni dogovori.

2.5 Stroški in koristi

Natančna opredelitev in spremljanje stroškov, povezanih z izpolnjevanjem izvajanja obveznosti direktive INSPIRE, je zaradi heterogenosti aktivnosti težko izvedljiva naloga. Po dostopnih podatkih so upravljavci zbirk prostorskih podatkov v preteklih letih namenili za izvajanje navedenih obveznosti približno 1,5 milijona evrov, od česar največji delež odpade na vzpostavitev infrastrukture (približno 75 % vseh stroškov), preostanek pa se nanaša na vodenje in vzdrževanje vzpostavljene infrastrukture. Glede na vrsto stroškov je bila velika večina (85 %) namenjena pokrivanju stroškov vzpostavljanja same informacijsko-komunikacijske infrastrukture, vzpostavitve omrežnih storitev in harmonizacije podatkov. Stroški vodenja in vzdrževanja metapodatkovnega sistema in metapodatkovnih opisov, koordinacija ter spremljanje in poročanje pomenijo zgolj manjši delež celotnih stroškov (približno 15 %).

Upravljavci zbirk stroške praviloma pokrivajo iz sredstev svojih integralnih proračunov, zgolj v nekaj osamljenih primerih so bila za izvedbo teh nalog namenjena sredstva iz drugih virov, kot so evropska sredstva ali sredstva finančnih mehanizmov. Takšne projekte sta v preteklem triletnem obdobju med drugimi izvajala Geološki zavod Republike Slovenije, ki je sodeloval v projektih OneGeology in eENV-plus, InGeoClouds idr., ter Geodetska uprava Republike Slovenije, vključena v projekt ELF in projekt, financiran iz NFM EGP.

Ker področje spremljanja prednosti in koristi v Republiki Sloveniji (še) ni sistemsko urejeno, jih ocenjujemo zgolj na podlagi dosedanjih lastnih izkušenj in izkušenj iz tujine. Zaradi usklajene prenove zbirk prostorskih podatkov in uveljavljanja medopravilnosti bodo informacijske rešitve racionalnejše, odpravljeno bo podvajanje podatkov in informacijskih rešitev. Dolgoročno bo to pomenilo zmanjšanje finančnih sredstev, potrebnih za zagotavljanje prostorskih podatkov in iz njih izvirajočih informacij. Zaradi poenotenja zbirk in z njimi povezanih storitev bo upravljanje vseh zbirk v prihodnje bolj racionalno.

Ocenjujemo, da bodo v Sloveniji po izpolnitvi vseh obveznosti iz direktive INSPIRE nastale gospodarske koristi, predvsem v smislu zmanjšanja stroškov zaradi enostavnejšega pridobivanja in uporabe usklajenih digitalnih prostorskih podatkov ter njihove večje kakovosti, ažurnosti in transparentnosti. Obravnavana investicija izpolnjevanja obveznosti INSPIRE nima izračunljivega vpliva na druge zunanje dejavnike; vsekakor pa bo pripomogla k izvajanju politik, povezanih z okoljem, blaženjem podnebnih sprememb, zlasti z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov in ekvivalentov CO₂, s povečano pripravljenostjo na podnebne spremembe in morebitne naravne nesreče.

Prve koristi se kažejo v naslednjih oblikah:

- zmanjšano je število zahtevkov za posredovanje podatkov, ker se uporabniki usmerjajo na spletne storitve,
- manjša je obremenitev notranjih virov,

- potrebe po vsakokratni pripravi podatkov na zahtevo uporabnikov (notranjih ali zunanjih) je vse manj zaradi uvajanja spletnih servisov,
- podatki so javno dostopni širši javnosti in strokovnim krogom, kar omogoča izdelavo aplikativnih rešitev z dodano vrednostjo,
- odzivnost in razpoložljivost sistema sta večji,
- ob vzpostavitvi so podatki novelirani in imajo večjo uporabno vrednost – več vsebine, boljša kakovost podatkov,
- večja in širša uporaba podatkov prinašata tudi večjo kakovost podatkov,
- začena se uvajati souporaba in medopravilnosti,
- pri prenovi zbirk prostorskih podatkov se upoštevajo enotna pravila in usmeritve direktive INSPIRE in ZIPI ter njunih izvedbenih predpisov.

2.6 Akcijski načrt

Poročilu izvajanja direktive INSPIRE je priložen tudi Akcijski načrt izvedbe bodočih nalog. Akcijski načrt je razdeljen na naslednje ukrepe:

1. koordinacija in krepitev pomena IPI – dopolnjen in prilagojen način upravljanja in koordinacije IPI, ki bi nadziral izvajanje strateških načrtov in zagotavljal sprotno spremljanje izvajanja;
2. metapodatki – vzpostavitev in vzdrževanje trajnega sistema za vodenje metapodatkov o zbirkah in storitvah ter omrežnih storitev iskanja INSPIRE;
3. omrežne storitve – zagotovitev izdelave in delovanja omrežnih storitev skladno z zahtevami in v rokih, ki jih predpisuje zakonodaja INSPIRE;
4. medopravilnost – operativno izvajanje uredbe Komisije glede medopravilnosti zbirk prostorskih podatkov in storitev ter, kjer je smotrno, medsebojna harmonizacija zbirk prostorskih podatkov in storitev;
5. souporaba in izmenjava podatkov – priprava in uporaba standardov za izmenjavo podatkov ter ustrezna politika za dostop in (so)uporabo podatkov n storitev.

3 SKLEP

Republika Slovenija že izpolnjuje precejšen del usmeritev in zahtev, ki izhajajo iz direktive INSPIRE. V Sloveniji je na voljo dovolj temeljnih prostorskih podatkov, ki so uporabnikom preprosto dostopni, kakovostni in precej redno vzdrževani, vendar bo treba dokončati obsežne in zahtevne aktivnosti za pripravo in harmonizacijo podatkov, ki so osnovna sestavina infrastrukture za prostorske informacije. Pozitivno lahko ocenimo tudi delujoči metapodatkovni sistem, ki uporabnikom olajša iskanje in daje informacije o obstoju posameznih podatkovnih zbirk, njihovi kakovosti, pogojih dostopa in cenovni politiki. Vse večji razvoj spletnih storitev za dostop zbirk v zadnjem obdobju omogoča preprostejšo uporabo podatkov in utira pot njihovi boljši in širši uporabi. V prihodnjem obdobju bo največ skrbi namenjene zagotavljanju skladnosti omrežnih storitev z zahtevami izvedbenih pravil INSPIRE.

Doseženi rezultati so dobro izhodišče za nadaljevanje vzpostavitve kakovostne prostorske podatkovne infrastrukture v Republiki Sloveniji. Izvajanje nalog programa projektov eProstor smo vključili v operativni program za finančno perspektivo 2014–2020, s čimer je zagotovljenih tudi nekaj evropskih sredstev.

Republiko Slovenijo tudi v prihodnjih letih čaka še veliko dela in napornega usklajevanja, vendar je to tudi priložnost za odpiranje novih področij delovanja slovenske javne uprave. Pogoji za to so ustrezna koordinacijska struktura, zavedanje vseh deležnikov o svojih obveznostih kot priložnostih za razvoj, in zagotovitev zadostnih virov za izvajanje nalog. Na podlagi dobrih izkušenj pri izvedbi »dneva INSPIRE« bomo tudi v prihodnje nadaljevali informiranje in obveščanje vseh deležnikov v infrastrukturi za prostorske informacije.

Vir:

Geodetska uprava Republike Slovenije (2016). Poročilo o zagotavljanju infrastrukture za prostorske informacije v Republiki Slovenije za obdobje 2013–2015.

mag. Irena Ažman, univ. dipl. inž. geod.
Geodetska uprava Republike Slovenije
Zemljemerska ulica 12, SI-1000 Ljubljana
e-naslov: irena.azman@gov.si